

УДК 378.147:373.3.011.3-051

DOI: 10.31499/2307-4906.3.2020.219100

ВЕБ-КВЕСТ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Онищенко Ірина, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри початкової освіти, Криворізький державний педагогічний університет.

ORCID: 0000-0003-0672-0570

E-mail: irina_onischenko@ukr.net

У статті проаналізовано особливості застосування технології веб-квест як засобу формування мотивації до професійної діяльності в майбутніх учителів початкової школи. Розглянуто зміст понять «веб-квест», «технологія веб-квест», «мотивація до професійної діяльності». Обґрунтовано необхідність упровадження в освітній процес закладів вищої освіти веб-технологій. Доведено, що використання технології веб-квест сприяє підвищенню мотивації до професійної діяльності, формуванню ціннісного ставлення до професії вчителя початкової школи.

Ключові слова: веб-квест, технологія веб-квест, веб-технологія, Інтернет, мотивація, мотивація до професійної діяльності, професійна діяльність, початкова школа.

WEBQUEST AS A MEANS OF MOTIVATING FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS TO PROFESSIONAL ACTIVITY

Onishchenko Iryna, PhD in Philological Sciences, Associate Professor, Associate Professor of Primary Education Department, Kryvyi Rih State Pedagogical University.

ORCID: 0000-0003-0672-0570

E-mail: irina_onischenko@ukr.net

The article analyzes the peculiarities of WebQuest technology application as a means of motivating future primary school teachers to work. The content of concepts "WebQuest", "WebQuest technology" has been considered. The main stages of work on WebQuest, features of its creation in the Internet have been described. The necessity of introduction of web-technologies into the educational process of higher educational institutions, which promote the formation of motivation future primary school teachers to professional activity, has been substantiated. The methodological basis of the study is a systematic approach to the study of pedagogical science provisions in the WebQuest application. The WebQuest is viewed as an innovative resource-oriented technology aimed at students' independent search for information required to perform a problem task using Internet resources. It is determined that the WebQuest integrates elements of project, game, problem, and group learning and creates prerequisites for the transformation of new data obtained by students into new knowledge that they can use in their future professional activity. The didactic possibilities of the WebQuest technology for increasing motivation of students of specialty 013 Primary education to the professional activity, formation of their motivated attitude to the teaching, desire to work with high adaptability and flexibility have been described.

It is found out that motivation to professional activity is a set of actions of concrete impulse (motives, needs, interests, aspirations, incentives, attitudes, value orientations), which determine the choice of

primary school teacher's profession and long-term performance of duties related to this profession. It has been proved that the application of WebQuest technology creates favorable conditions for the formation of future specialists' motivations to professional activity, their attitude to independent and systematic updating of knowledge and its effective application in practice.

Keywords: *WebQuest, WebQuest technology, Web technology, Internet, motivation, motivation to professional activity, professional activity, primary school.*

В умовах глобалізації, викликаній соціальними перетвореннями, трансформаційними та інтеграційними процесами, підвищуються вимоги до рівня сформованості професійних компетентностей майбутніх учителів початкової школи – фахівців, на яких покладено важливе завдання – закладати основи успішності своїх вихованців на наступних рівнях здобуття освіти. Реформування системи національної освіти, модернізація її змісту, схвалення Концепції «Нова українська школа» (2016), затвердження Державного стандарту початкової освіти (2018) вимагає нових підходів до фахової підготовки майбутніх учителів початкової школи.

В умовах інформатизації освіти перед ЗВО стоїть важливе завдання – сформувати в майбутніх фахівців педагогічної сфери мотивацію до професійної діяльності, ціннісне ставлення та інтерес до обраної професії, добираючи та використовуючи різні форми й методи організації аудиторної та позааудиторної роботи з впровадженням інноваційних технологій, зокрема інтернет-технологій, які адаптують зміст навчального матеріалу до індивідуальних особливостей студентів, рівня їх компетентностей. Активне використання в освітньому процесі вищої школи веб-технологій формує в майбутніх спеціалістів позитивне емоційне ставлення до процесу пізнання, навички інформаційної діяльності, розвиває емоційний інтелект, творчу активність, мобільність, креативність, підвищує мотивацію учіння та якість засвоєння знань.

Отже, стратегічним завданням сучасної педагогічної освіти є підготовка компетентних, конкурентоспроможних, творчих фахівців зі сформованою мотивацією до професійної діяльності, яка розглядається як важливий чинник професійного самовизначення, становлення та професіоналізації особистості. Відповідно, особливої актуальності набувають наукові дослідження, спрямовані на пошук ефективних шляхів, форм, методів і засобів формування мотивації до професійної діяльності в майбутніх учителів початкової школи.

Поняття мотивації є одним із ключових у психології, педагогіці, філософії. Особливості формування мотивації до професійної діяльності в майбутніх фахівців досліджували В. Апельт, В. Безруков, О. Бодалев, І. Буракова, О. Бухтєєва, А. Вербицький, Т. Гребенюк, Д. Грищенко, Р. Гуревич, В. Гурова, С. Денисова, Л. Дідух, Е. Зеєр, Н. Іванова, Є. Ільїн, С. Каверін, М. Кадемія, Л. Кандилович, Л. Карпова, Е. Климов, О. Кравець, А. Маркова, А. Поляков, М. Сметанський, В. Шахов та ін. Учені переконують, що професійне становлення майбутнього фахівця залежить від того, наскільки ефективно відбувається процес формування мотивації до професійної діяльності, яка, у свою чергу, є визначальним конструктом у виборі професії, результатом професійно-педагогічної підготовки вчителя.

Питання впровадження інноваційних технологій в освітній процес вищої школи перебували в центрі уваги вітчизняних та зарубіжних педагогів. Різні аспекти проблеми використання інтернет-технологій у підготовці майбутніх фахівців досліджували

В. Биков, О. Воронкін, Н. Євтух, М. Жалдак, Н. Жевакіна, С. Калашнікова, В. Кухаренко, Л. Панченко, Л. Петухова, Є. Полат, С. Раков, Ф. Ривкінд, О. Савченко, О. Саранов, А. Семенов, С. Семеріков, О. Співаковський, О. Спирін, А. Широканова, Б. Шуневич та ін. Учені підкреслюють актуальність і важливість впровадження інтернет-технологій, адже вони інтенсифікують фахову підготовку майбутніх педагогів, активізують їхню пізнавальну діяльність, задовольняють освітні потреби, розвивають критичне мислення, формують мотиваційну готовність до професійної діяльності.

Аналіз державних документів, узагальнення результатів наукових досліджень та змісту підготовки майбутніх учителів початкової школи у ЗВО переконливо доводять актуальність проблеми використання веб-квестів як ефективного засобу формування мотивації до професійної діяльності в майбутніх фахівців. Концепцію квест-технології було розроблено в середині 90-х років ХХ ст. американськими професорами Університету Сан-Дієго Б. Доджем і Т. Марчем. Із кінця 90-х років вона стала поширюватися в Україні. Особливості використання веб-квестів у професійній підготовці майбутніх педагогів в умовах інформатизації вищої освіти стали предметом досліджень таких учених, як М. Андрєєв, Я. Биховський, В. Гезергуда, Т. Герлянд, Р. Гуревич, Т. Гусак, І. Клименко, К. Корсак, Л. Кудрявцева, Н. Кулалаєва, С. Литвинова, Н. Ніколаєва, Т. Пашенко, Л. Романов, Г. Романова, Ю. Романцова, А. Статкевич, О. Фенчук, В. Шейко та ін. У дослідженнях науковців зроблено спробу виокремити основні підходи до впровадження в освітній процес ЗВО веб-квестів як необхідної умови професійного становлення майбутніх фахівців.

Отже, підвищена увага дослідників до проблеми використання веб-технологій як засобу формування мотивації до професійної діяльності є цілком зрозумілою, адже від рівня сформованості мотивації залежить успішність оволодіння обраною професією, ефективність педагогічної діяльності, результативність розв'язання професійних завдань.

Виходячи із важливості й актуальності проблеми впровадження інноваційних технологій в освітній процес вищої школи, а також із недостатньої кількості наукових досліджень, у яких висвітлюється та обґрунтовується специфіка фахової підготовки студентів спеціальності Початкова освіта із застосуванням інтернет-технологій, метою статті є розкриття особливостей використання веб-квесту як ефективного засобу формування мотивації до професійної діяльності в майбутніх учителів початкової школи.

Важливою умовою професійного становлення майбутніх фахівців є формування їх мотиваційної сфери. Сучасні наукові дослідження (Т. Байбара, Н. Бахмат, Н. Бібік, О. Біда, М. Богданович, А. Богущ, В. Бондар, М. Вашуленко, Н. Воропай, В. Денисенко, М. Гриньова, П. Гусак, В. Ільченко, М. Козак, А. Коломієць, В. Коткова, Н. Олефіренко, Л. Петухова, О. Пехота, Н. Побірченко, О. Савченко, О. Співаковський, Н. Сулаєва, О. Суховірський, Г. Тарасенко, Т. Фадєєва, Н. Хміль, Л. Хомич, І. Червінська, І. Шапошнікова та ін.) виходять з того, що ключем до розв'язання проблеми спонування майбутніх учителів початкової школи до ефективної діяльності, орієнтації на досягнення професійних цілей є вивчення їх мотивації. Мотивація виступає багатофункціональною детермінантою дій та поведінки особистості, але, насамперед, такою, що спонукає і регулює діяльність.

Аналіз наукових досліджень свідчить про різноманітність поглядів на сутність поняття «мотивація до професійної діяльності», зокрема, у різних підходах та

концепціях це поняття розкривається як: «процес формування мотивів, залежно від його інтелектуальних й індивідуально-психологічних особливостей, та під впливом чинників (зовнішніх і внутрішніх, позитивних і негативних), які активізують, регулюють і спрямовують поведінку на сумлінне та якісне виконання професійних завдань» [4, с. 23]; «інтеграція спонукань, пов'язаних з навчальною та професійною діяльністю на основі взаємних трансформацій пізнавальних і професійних мотивів» [11, с. 39–40]; «сукупність стійких мотивів і спонукань, що визначають зміст і спрямованість динамічного, неперервного й гуманістично спрямованого процесу зростання внутрішньої потреби в особистісному перетворенні, здатність до актуалізації внутрішнього потенціалу й усвідомленого вибору індивідуальної професійно особистісної стратегії й освітнього шляху впродовж життя, результатом чого є високий рівень сформованості професійної компетентності майбутнього фахівця» [12, с. 7] та ін. Проте, не дивлячись на різноманіття підходів до розуміння поняття «мотивація до професійної діяльності», більшість учених визначають його як складне, комплексне, багатеlementне, багаторівневе утворення стійких мотивів і спонукань, пов'язаних із навчальною та професійною діяльністю.

На нашу думку, мотивація до професійної діяльності – це дія конкретних спонукань (мотиви, потреби, інтереси, прагнення, стимули, настанови, ціннісні орієнтації), які зумовлюють свідомий вибір професії і відповідальне виконання обов'язків, передбачених цією професією. Мотивація до професійної діяльності майбутніх учителів початкової школи є тією рушійною силою, яка спонукає студентів до активного засвоєння знань, оволодіння вміннями і навичками, свідомого ставлення до професії вчителя початкових класів.

Практика вищої педагогічної школи свідчить, що ефективне оволодіння інноваційними технологіями можливе лише в активній діяльності. Успішне засвоєння студентами спеціальності 013 Початкова освіта знань з фахових дисциплін, використовуючи веб-ресурси, можливе за умови функціонування в ЗВО інформаційно-комунікаційного педагогічного середовища (ІКПС), у якому, як зазначають Н. Воропай, Л. Петухова, О. Співаковський, здійснюється формування мотивації до професійної діяльності, готовності до використання ІКТ в освітньому процесі початкової школи. Саме ІКПС «формує позитивне ставлення до навчання, бажання навчатися, здобувати знання і, як наслідок, забезпечує формування позитивної мотивації до учіння в новому інформаційному освітньому просторі» [13, с. 401].

За нашим переконанням, ІКПС є відкритою, багатеlementною, багаторівневою педагогічною системою, яка об'єднує інформаційні освітні ресурси, комп'ютерні засоби навчання, засоби управління навчальним процесом, педагогічні прийоми, методи і технології, спрямовані на ефективну фахову підготовку майбутніх учителів початкових класів. ІКПС – це складна динамічна система, «яка акумулює інформаційні, організаційні, інтелектуальні, методичні, технічні та програмні ресурси та сприяє інформаційно-навчальній взаємодії в моделі «викладач – студент – середовище» [10, с. 98]. Отже, ІКПС забезпечує впровадження інновацій в освітній процес ЗВО та ефективне використання потенційних можливостей існуючих організаційних форм і методів навчання.

На нашу думку, ефективним засобом формування мотивації до професійної діяльності в майбутніх учителів початкової школи є технологія веб-квест, яка забезпечує успішне засвоєння знань з фахових дисциплін, інтенсифікує професійну

підготовку майбутніх фахівців, активізує їх пізнавальну діяльність, розширює простір для наукових досліджень і відкриттів, робить процес навчання в ЗВО цікавим, ефективним і результативним.

Американські професори Університету Сан-Дієго Б. Додж і Т. Марч поняття «веб-квест» розглядають як пошуково-орієнтовану діяльність, у якій вся інформація, яка використовується учнем, видобувається з Інтернету [18]; навчальну структуру, побудовану за типом опор, яка використовує посилання на Інтернет-ресурси та автентичне завдання, спонукаючи студентів до дослідження певної проблеми з неоднозначним розв'язанням [19].

За переконанням В. Шмідт, веб-квести – це міні-проекти, виконання яких вимагає пошуку інформації, використовуючи Інтернет-ресурси. Учений зауважує, що студенти не тільки добирають, аналізують й упорядковують знайдену в Інтернеті інформацію, але й скеровують власну дослідницьку діяльність на поставлені перед ними завдання, пов'язані з їхньою майбутньою професією [17].

Г. Шаматонова веб-квест розглядає як засіб організації ресурсно-орієнтованого навчання студентів, та переконана, що це захоплююча подорож у мережі Інтернет, яка передбачає пошук та отримання досить великого обсягу інформації з різних пошукових систем, її аналіз, систематизацію і подальшу презентацію. Веб-квест є тією дидактичною структурою, у рамках якої викладач організовує пошуково-дослідницьку діяльність студентів, задає параметри цієї діяльності, визначає її часові межі, створює необхідні умови для пошуку необхідної інформації, при цьому перестає бути «джерелом знань», перетворюючи студентів з пасивних об'єктів на активних суб'єктів навчальної діяльності [16, с. 234].

О. Ільченко вважає, що веб-квест – це проблемне завдання, для виконання якого потрібні ресурси Інтернету [5]. Учена підкреслює, що ця технологія є однією з ефективних моделей використання Інтернету в навчальному процесі, яка підвищує не лише мотивацію учіння студентів, а й відповідальність за результати виконаної роботи.

На думку Н. Кононец, «технологія веб-квест – це сукупність методів та прийомів організації дослідницької діяльності, для виконання якої студенти здійснюють пошук інформації, використовуючи Інтернет-ресурси з практичною метою. Така технологія дозволяє працювати в групах (від трьох до п'яти студентів), розвиває конкурентність та лідерські якості студента, підвищити не тільки мотивацію до процесу здобування знань, а й відповідальність за результати діяльності та їх презентацію» [7, с. 139].

С. Литвинова під веб-квестом розуміє технологію самостійного активного навчання, що розвивається на принципах дослідницької діяльності з використанням ресурсів мережі Інтернет [8, с. 58]. Учена зауважує, що за допомогою цієї технології розв'язується низка найважливіших проблем навчання – забезпечення безперервної інтенсивної навчальної комунікації за межами освітнього закладу й активізація навчальної діяльності здобувачів освіти.

А. Федоров, А. Новикова, В. Колесниченко, І. Каруна веб-квест розглядають як освітній сайт, присвячений самостійній дослідницькій роботі учнів (зазвичай в групах) з певної теми з гіперпосиланнями на різні веб-сторінки [14, с. 185].

І. Морквян розмежовує поняття «веб-квест» і «технологія веб-квест», зокрема, поняття «веб-квест» вона трактує як освітній сайт чи інтернет-ресурс, створений для організації самостійної дослідницької роботи здобувачів освіти (як правило, у групах),

що містить елементи рольової гри, проблемне завдання з певної теми та гіперпосилання на різні веб-ресурси для опрацювання інформації, знайденої в Інтернеті; поняття «технологія веб-квест» – як технологію навчання, що має свої специфічні методи, форми та засоби організації здобувачів освіти (як правило, у групах) із застосуванням ресурсів мережі Інтернет, зокрема освітніх сайтів чи інтернет-ресурсів, створених за певною структурою, що реалізується з метою активізації їх навчально-пізнавальної діяльності [9, с. 82].

Т. Герлянд, Н. Кулалаєва, Т. Пашенко, Г. Романова, Л. Романов розглядають веб-квест «у контексті проектних технологій як вид Інтернет-проекту, що дає можливість ефективно використовувати інформацію, яка знайдена в мережі Інтернет» [3, с. 10]. За переконанням учених, головною особливістю веб-квестів є те, що педагог обов'язково надає студентам перелік веб-сайтів, які відповідають темі проекту. Однак майбутні фахівці не отримують «готові» знання та спрощені формули, творчо працюючи над веб-квестом, а безпосередньо залучаються до пошукової діяльності.

Отже, аналіз наукових джерел дозволив дійти висновку про різноманітність поглядів на сутність понять «веб-квест», «технологія веб-квест», специфіку та особливості створення освітніх ресурсів за технологією веб-квест.

Ми вважаємо, що веб-квест – це інноваційна ресурсно-орієнтована технологія, що спрямована на самостійний пошук студентами інформації, необхідної для виконання проблемного завдання, використовуючи ресурси мережі Інтернет. За нашим переконанням, упровадження веб-квестів в освітній процес вищої школи створює сприятливі умови для інтенсифікації фахової підготовки майбутніх учителів початкових класів, активізації їх пізнавальної діяльності, інтегрування набутих студентами знань з фундаментальних, психолого-педагогічних і методичних дисциплін, підвищення практичної спрямованості занять, розширення простору для наукових досліджень, забезпечення індивідуалізації і диференціації навчання, самостійного здобуття знань, їх якісного засвоєння та ефективного застосування на практиці.

Особливістю технології веб-квест є те, що необхідна інформація для виконання творчих та проблемно-пошукових завдань міститься на певних веб-сайтах. Використовуючи запропоновані гіперпосилання, майбутні фахівці працюють в єдиному інформаційному просторі, добирають, аналізують, творчо переробляють знайдений матеріал, спілкуються між собою, продукують спільне творче рішення. Отже, визначальними характеристиками технології веб-квесту, що відрізняють її від інших технологій, є такі: 1) наявність заздалегідь визначених інтернет-ресурсів, які дають можливість знайти інформацію, необхідну для розв'язання проблеми; 2) наявність алгоритму дій, за яким студент повинен виконати всі завдання для одержання необхідних результатів; 3) наявність переліку знань, умінь і навичок, які можуть бути студенти, виконавши цей проект; 4) наявність чітких критеріїв оцінки виконаних завдань [1, с. 227]. Отже, мета квест-технології полягає у самостійному опрацюванні студентами навчального матеріалу, виконанні практичних, творчих, проблемно-пошукових завдань, результатом чого є створення власного проекту.

За переконанням О. Гапесвої, веб-квест, з одного боку, «має всі класичні ознаки інформаційної технології, оскільки покликаний забезпечити швидкий пошук інформації, розосередження даних, доступ до джерел інформації незалежно від місця їх розташування»; з іншого – «містить елементи ситуативної педагогічної технології – рольової гри, оскільки передбачає в ігровій формі виконання конкретного завдання» [2, с. 337].

Серед веб-квестів виділяють автономні та ті, які передбачені змістом навчальної програми певної дисципліни. Веб-квести можуть застосовуватися як для засвоєння програмного матеріалу, так і для розширення й поглиблення знань студентів із окремих курсів. Веб-квести педагогічного спрямування мають великий освітній і розвивальний потенціал, зокрема вони розширюють кругозір майбутніх учителів початкової школи, розвивають здатність самостійно, креативно і критично мислити, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, захищати власну точку зору, розв'язувати педагогічні проблеми, творчо виконувати завдання, прогнозувати результати та можливі наслідки різних варіантів рішення, утілювати власні ідеї в практику професійної діяльності. Використання технології веб-квест відкриває для студентів можливість співпраці, взаємозбагачення, включення в атмосферу спільної творчості.

Існують різні підходи до класифікації веб-квестів. Так, зокрема, за тривалістю виконання веб-квести класифікують на короткотривалі і довготривалі; за предметним змістом – предметні і міжпредметні; кількістю учасників – індивідуальні, групові, масові; видом діяльності – рольові, ігрові, творчі, пошукові, дослідницькі; за типом завдань, які лежать в основі веб-квесту, – переказ, журналістські розслідування, конструкторські розробки, творчі роботи, переконуючі виступи, компіляційні загадки, детективне завдання, розв'язання спірних проблем, самопізнання, аналітичні звіти, наукові дослідження, оцінка; за формою проведення – QR-квести, відео-квести, фото-квести та ін.

Відповідно до критеріїв оцінки якості, розробленими одним з авторів цієї технології Т. Марч, структура освітнього веб-квесту повинна передбачати такі складові: «вступ, який інтригує; чітко сформульоване завдання, яке провокує мислення вищого порядку; розподіл ролей, що забезпечує різні кути зору на проблему; обґрунтоване використання інтернет-джерел» [19].

За переконанням Б. Доджа, веб-квест у своїй структурі повинен мати такі компоненти: вступ (визначення теми, мети, змісту, плану роботи, ролей учасників); завдання (опис проблемних завдань або питань, які треба розв'язати); список інформаційних ресурсів (посилання на Інтернет-ресурси, додаткові джерела інформації та матеріали); опис етапів роботи (алгоритм дій); оцінка (критерії та параметри оцінки виконаного продукту); висновки (підсумки роботи, опис досягнутих результатів) [18]. Подана структура є базовою, і за потреби її можна змінювати, додавши інші складові, однак, на наш погляд, такі елементи, як вступ, завдання, інформаційні ресурси, виконання, оцінювання, повинні бути у структурі будь-якого освітнього веб-квесту.

Результати виконання завдань веб-квесту з педагогічних дисциплін можуть бути представлені у вигляді веб-сторінки, веб-газети, блогу, освітнього порталу, відеолекцій, відеофрагментів уроків початкової школи, мультимедійної презентації, електронного каталогу, електронного посібника, електронного довідника, дошки оголошень, віртуальної лабораторії з педагогічної проблематики, бази даних, інтерактивних тестів, усного виступу, доповіді, твору, есе, інтерактивної історії тощо.

Веб-квест є інтегрованим, комплексним, творчим завданням. Отже, оцінка за його виконання повинна ґрунтуватися на чітко визначених критеріях, серед яких, на думку Т. Бондаренко, потрібно виокремити такі: актуальність (відповідність представленій у веб-квесті інформації основній ідеї дослідження); доступність (рівень доступності для розуміння й сприйняття основної ідеї творчої роботи); форма подачі (оригінальність, використання інноваційних форм і методів); ефективність впливу

(емоційність викладу, вміння зацікавити глядачів); технічність (дотримання технічних вимог, завершеність проекту [1, с. 228].

Технологія веб-квест дає можливість повною мірою реалізувати різноманітні види самостійної діяльності студентів, сформувати в майбутніх фахівців дослідницькі уміння, потребу і готовність до здійснення професійно-педагогічної діяльності з використанням веб-технологій. Розв'язання різноманітних навчальних завдань у веб-квестах вимагає від майбутнього вчителя початкової школи навичок самостійної пізнавальної роботи, зокрема володіння прийомами самостійного пошуку, обробки, аналізу та синтезу інформації, здатності оперативно приймати конструктивні рішення, комбінувати придбані знання.

Як бачимо, веб-квести забезпечують сприятливі умови для формування в майбутніх фахівців пізнавальної самостійності, усвідомленої потреби в постійному самовдосконаленні й саморозвитку, установки на самостійне й систематичне поповнення знань та ефективного застосування їх на практиці. Отже, робота над веб-квестами сприяє формуванню самоосвітньої компетентності майбутнього фахівця, яка розглядається як «готовність і здатність особистості до самостійного, систематичного, цілеспрямованого пізнання дійсності, освоєння соціального досвіду» [8, с. 7]; «якість особистості, що характеризує її здатність до систематичної, самостійно організованої пізнавальної діяльності, спрямованої на подовження власної освіти в загальнокультурному та професійному аспектах» [15, с. 8] та ін.

Зауважимо, що веб-квести вчать не лише знаходити, аналізувати, переробляти й узагальнювати інформацію, а й трансформувати її в педагогічну діяльність для якісного виконання професійних функцій, тим самим забезпечуючи формування інформатичної компетентності, яку ми розуміємо як професійно-особистісну якість, провідну складову фахової компетентності, що відображає готовність і здатність педагога розв'язувати професійні задачі з використанням засобів ІКТ. Інформатична компетентність входить до складу ключових компетентностей, володіння якою дозволяє вчителю початкових класів здійснювати інформаційну діяльність в освітньому середовищі початкової школи, створювати веб-продукти, проектувати відповідне навчально-методичне забезпечення, невід'ємним компонентом якого повинні стати такі електронні освітні ресурси, як електронні енциклопедії, словники, довідники, підручники, посібники, хрестоматії, тестові програми, освітні портали тощо.

Отже, для забезпечення вмотивованої, успішної, продуктивної та результативної спільної чи індивідуальної діяльності у процесі створення веб-квестів майбутні вчителі початкової школи, на наш погляд, повинні володіти такими вміннями: а) інтелектуальними (пошук, аналіз, систематизація, узагальнення інформації, встановлення асоціацій з раніше вивченим матеріалом, формулювання висновків та ін.); б) творчими (генерування ідей, знаходження багатоваріантних рішень проблеми, передбачення можливих наслідків прийнятих рішень та ін.); в) комунікативними (вплив на співрозмовників, висловлювання своїх думок, відстоювання власної точки зору, знаходження компромісу зі співрозмовниками, уникнення конфліктних ситуацій у спілкуванні та ін.); г) соціальними (готовність до позитивної взаємодії, співпраця та обмін ідеями з партнерами, встановлення міжособистісних стосунків, вміння нести відповідальність за результати своєї праці та ін.).

Таким чином, мотивація до професійної діяльності майбутніх учителів початкової школи є рушійною силою, яка спонукає студентів до активного засвоєння

знань, оволодіння вміннями і навичками, свідомого ставлення до професії вчителя початкових класів. Ефективним засобом формування мотивації до професійної діяльності в майбутніх фахівців є технологія веб-квест, яка активізує пізнавальну діяльність студентів, розширює простір для наукових досліджень, робить процес навчання у вищій школі цікавим та результативним. Веб-квест ми розглядаємо як інноваційну ресурсно-орієнтовану технологію, що спрямована на самостійний пошук студентами інформації, необхідної для виконання проблемного завдання, використовуючи ресурси мережі Інтернет. Веб-квест є технологією, що інтегрує елементи проектного, ігрового, проблемного, групового навчання та створює передумови для перетворення нових даних, одержаних студентами, у нові знання, які вони можуть використовувати в майбутній професійній діяльності. Застосування технології веб-квест сприяє підвищенню мотивації до професійної діяльності, результативності виконання завдань самостійної роботи. Перспективи подальших досліджень убачаємо у вивченні особливостей упровадження технології веб-квест в освітній процес педагогічного ЗВО як засобу формування самоосвітньої компетентності майбутніх вчителів початкової школи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондаренко Т. М. Веб-квест технологія як засіб активізації самостійної діяльності майбутніх вчителів початкових класів. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2013. № 13(272), ч. II. С. 224–230.
2. Гапеева О. Л. WebQuest технологія у навчанні студентів за програмою підготовки офіцерів запасу. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2011. Вип. 21.1. С. 335–340.
3. Герлянд Т. М., Кулалаєва Н. В., Пашенко Т. М. та ін. Вебквест у професійному навчанні : методичні рекомендації / за заг. ред. Т. М. Герлянд. Київ: ПТТО НАПН України, 2016. 141 с.
4. Іванова Н. Г. Мотивація фахівця до професійної діяльності: поняття, зміст та функції. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки*. 2016. Вип. 1. С. 21–24.
5. Ільченко О. В. Використання web-квестів у навчально-виховному процесі. URL: http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/30113/.
6. Коваленко Н. В. Формування самоосвітньої компетентності учнів основної школи сільської місцевості: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09. Київ, 2009. 20 с.
7. Кононець Н. Технологія веб-квест у контексті ресурсно-орієнтованого навчання студентів. *Витоки педагогічної майстерності. Серія: Педагогічні науки*. 2012. Вип. 10. С. 138–143.
8. Литвинова С. Технології навчання учнів у хмароорієнтованому навчальному середовищі загальноосвітнього навчального закладу. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2015. Т. 47. № 3. С. 49–66.
9. Мокрвян І. Формування інтелектуальних умінь майбутнього вчителя інформатики при створенні освітніх ресурсів за технологією веб-квест. *Обрії*. 2015. № 1(40). С. 81–84.
10. Онищенко І. В. Інформаційно-комунікаційне педагогічне середовище як засіб формування мотивації до професійної діяльності в майбутніх учителів початкових класів. *Інформаційні технології в освіті*. 2014. № 18. С. 96–104.
11. Павлова О. Теоретичні основи професійної мотивації до педагогічної діяльності. *Наукові записки кафедри педагогіки*. 2015. Вип. 38. С. 196–204.
12. Поляков А. О. Педагогічні умови мотивації професійного зростання студентів педагогічних університетів у процесі неперервної освіти: автореф. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Харків, 2008. 20 с.
13. Співаковський О. В., Петухова Л. Є., Воропай Н. А. До оцінювання взаємодії у моделі «Викладач-студент-середовище». *Наука і освіта*. 2011. № 4/С. С. 401–405.
14. Федоров А. В., Новикова А. А., Колесниченко В. Л. и др. Медиаобразование в США, Канаде и Великобритании: монография. Таганрог: Изд-во Кучма, 2007. 256 с.
15. Фомина Е. Н. Формирование самообразовательной компетентности студентов на основе применения модульной технологии (на примере средних профессиональных учебных заведений):

- автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08. Волгоград, 2007. 24 с.
16. Шамаганова Г. Л. Веб-квест как интерактивная методика обучения будущих специалистов по социальной работе. *SOCIOPROSTIR*. 2010. № 1. С. 234–236.
 17. Шмідт В. В. Технологія веб-квеста при навчанні англійської мови студентів немовних спеціальностей. URL: <http://winner.seua.net/page26/1/10/>
 18. Dodge B. WebQuests: A technique for internet-based learning. *Distance Educator*. 1995. № 1. С. 10–13.
 19. March T. Criteria for Assessing Best WebQuests. URL: <http://www.bestwebquests.com/bwq/matrix.asp>.

REFERENCES

1. Bondarenko, T. M. (2013). Veb-kvest tekhnolohiia yak zasib aktyvizatsii samostiinoi diialnosti maibutnikh vchyteliv pochatkovykh klasiv. *Visnyk Luhanskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka – Bulletin of Luhansk Taras Shevchenko National University*, 13(272), part II, 224–230 [in Ukrainian].
2. Hapeieva, O. L. (2011). WebQuest tekhnolohiia u navchanni studentiv za prohramoiu pidhotovky ofitseriv zapasu. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy – Scientific Bulletin of UNFU, issue 21.1*, 335–340 [in Ukrainian].
3. Herliand, T. M., Kulalaieva, N. V., Pashchenko, T. M. et al. (2016). Vebkvest u profesiinomu navchanni. T. M. Herliand (Ed.). Kyiv: IPTO NAPN Ukrainy [in Ukrainian].
4. Ivanova, N. H. (2016). Motyvatsiia fakhivtsia do profesiinoi diialnosti: poniattia, zmist ta funktsii. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Viiskovo-spetsialni nauky – Herald of Taras Shevchenko National University of Kiev. Special Military science, issue 1*, 21–24 [in Ukrainian].
5. Ilchenko, O. V. Vykorystannia web-kvestiv u navchalno-vykhovnomu protsesi. URL: http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/30113/ [in Ukrainian].
6. Kovalenko, N. V. (2009). Formuvannia samoosvitnoi kompetentnosti uchniv osnovnoi shkoly silskoi mistsevosti. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
7. Kononets, N. (2012). Tekhnolohiia veb-kvest u konteksti resursno-oriientovanoho navchannia studentiv. *Vytoky pedahohichnoi maisternosti – The sources of pedagogical skills, issue 10*, 138–143 [in Ukrainian].
8. Lytvynova, S. (2015). Tekhnolohii navchannia uchniv u khmarooriientovanomu navchalnomu seredovyschi zahalnoosvitnoho navchalnoho zakladu. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia – Information Technologies and Learning Tools, Vol. 47, 3*, 49–66 [in Ukrainian].
9. Mokrvian, I. (2015). Formuvannia intelektualnykh umin maibutnoho vchytelia informatyky pry stvorenni osvity resursiv za tekhnolohiieiu veb-kvest. *Obrii – Horizons, 1(40)*, 81–84 [in Ukrainian].
10. Onyshchenko, I. V. (2014) Informatsiino-komunikatsiine pedahohichne seredovyshe yak zasib formuvannia motyvatsii do profesiinoi diialnosti v maibutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv. *Informatsiini tekhnolohii v osviti – Information Technologies in Education, 18*, 96–104. [in Ukrainian].
11. Pavlova, O. (2015). Teoretychni osnovy profesiinoi motyvatsii do pedahohichnoi diialnosti. *Naukovi zapysky kafedry pedahohiky – Scientific notes of the pedagogical department, issue 38*, 196–204 [in Ukrainian].
12. Poliakov, A. O. (2008). Pedahohichni umovy motyvatsii profesiinoho zrostantia studentiv pedahohichnykh universytetiv u protsesi neperervnoi osvity. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].
13. Spivakovskiy, O. V., Petukhova, L. Ye., Voropai, N. A. (2011). Do otsiniuvannia vzaiemodii u modeli "Vykladach-student-seredovyshe". *Nauka i osvita – Science and Education, 4/C*, 401–405 [in Ukrainian].
14. Fedorov, A. V., Novikova, A. A., Kolesnichenko, V. L. et al. (2007). Mediaobrazovanie v SShA, Kanade i Velikobritanii. Taganrog: Izd-vo Kuchma [in Russian].
15. Fomina, E. N. (2007). Formirovanie samoobrazovatel'noj kompetentnosti studentov na osnove primenenija modul'noj tehnologii (na primere srednih professional'nyh uchebnyh zavedenij). *Extended abstract of candidate's thesis*. Volgograd [in Russian].
16. Shamatonova, G. L. (2010). Veb-kvest kak interaktivnaja metodika obuchenija budushhih specialistov po social'noj rabote. *Socioprostir – Socioprostir, 1*, 234–236 [in Russian].
17. Shmidt, V. V. Tekhnolohiia veb-kvesta pry navchanni anhliskoi movy studentiv nemovnykh spetsialnosti. URL: <http://winner.seua.net/page26/1/10/> [in Ukrainian].
18. Dodge, B. (1995). WebQuests: A technique for internet-based learning. *Distance Educator, 1*, 10–13.
19. March, T. Criteria for Assessing Best WebQuests. URL: <http://www.bestwebquests.com/bwq/matrix.asp>